

РЕШЕНИЕ

№ 18765

гр. София, 15.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 165 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КРАСИМИР В. СОТИРОВ

при участието на секретаря ДАЙАНА АНТ. АНТОВА
като разгледа докладваното от КРАСИМИР В. СОТИРОВ Гражданско дело
№ 20221110169929 по описа за 2022 година

РЕШИ:

РЕШЕНИЕ

№ ... / ...

15.11.2023 г., гр.София

В ИМЕТО НА НАРОДА

Софийски районен съд, 165 граждански състав, в открито заседание, проведено на двадесети септември две хиляди двадесет и трета година, в следния състав:

Председател: Красимир Сотиров

при секретаря: Дайана Антова, като разгледа докладваното от съдия Красимир Сотиров гр.д. №69929 по описа за 2022г. на СРС, 165 състав, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.422 от ГПК, вр.чл.79, ал.1, пр.І, вр. чл.9, ал.1 от ЗПК, вр. чл.240 от ЗЗД и по чл.86 от ЗЗД.

Образувано е по повод на постъпила в срок в съда искова молба от „.....“, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изп. директори, срещу В. С. Р., с която се иска признаване за установено дължимостта на следните суми: сума от 3 866,68 лв., представляващо задължение за главница, произтичащо от Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка №г., сключен между банката- ищец и ответницата, ведно със законната лихва върху главницата от датата на съдебното сезиране- 12.01.2022г. до окончателното изплащане на задължението, сума от 970,62 лв., представляваща възнаградителна лихва, за периода: 14.03.2019г.- 04.01.2022г., сума от 1 642,25 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода: 15.02.2019г. - 04.01.2022г., съгласно чл.3 на Споразумение от 11.10.2018г., сума от 583,45 лв., представляваща разсрочена непогасена лихва, за периода: 14.03.2019г.- 04.01.2022г., съгласно чл.2 на Споразумение от 11.10.2018г., сума от 3 985,07 лв., представляваща непогасена лихва по чл.5 на Споразумение от 11.10.2018г., сума от 7,52 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода: 09.12.2021г.- 19.12.2021г. и сума от 60 лв., представляваща разноски за връчване на покана за предсрочна изискуемост, за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение по реда на чл.417 от ГПК по ч.гр.д. №1412/2022г. по описа на СРС, 165 състав.

Между страните е сключен Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка №г., допълнен с анекси от 08.02.2013г. и от 29.07.2013г., и Споразумение от 11.10.2018г. По силата на сключения договор за кредит ищецът- кредитодател, предоставил на ответния кредитополучател банков кредит овърдрафт в размер на 4 000 лв. с краен срок за ползване и погасяване- 10.01.2015г., като съгласно т. 3 от Договора, като крайният срок се подновява автоматично. Сочи се, че съгласно подписаното споразумение към договора кредитополучателят се задължава до 14.09.2028г. да погаси сумата от 6 000 лв., представляваща сбор от дължимата главница в размер на 4 000 лв. и мораторни лихви в размер на 2 000 лв., съгласно приложен погасителен план. За срока на споразумението върху главницата се изчислявала фиксирана годишна лихва в размер на 10,4 %. Дължимите, но незаплатени в срок вземания се отнасят в просрочие и се олихвяват с ГЛП, увеличен с надбавка от 10 пункта, считано от деня, следващ падежа на вноската. Твърди се, че при условие че, кредитополучателят изпълнява пълно и точно всички свои задължения по споразумението, банката щяла да опрости разликата от договорения със споразумението размер на плащане и общия размер по Договора за кредит. Поддържа се, че ответницата е изпаднала в забава считано от 14.02.2019 г., поради което банката изпратила покана чрез ЧСИ за доброволно изпълнение в 5- дневен срок от получаването ѝ на просрочените задължения, като в противен случай ще счита кредита за изцяло и предсрочно изискуем. Сочи се, че е обявен кредитът за изцяло и предсрочно изискуем на 05.10.2022 г. С оглед изложеното обосновава правен интерес за подаване на заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 ГПК. Претендира присъждане на разноски.

В законен срок ответницата подава отговор на исковата молба, чрез адв.Д. М. от САК, с който оспорва исковете като неоснователни, респ. като недопустими. Посочва, че предявените установителни искове за сумите от 1642,25 лв.- обезщетение за забава, 583,45 лв.- разсрочена непогасена лихва, и 3985,07 лв.- непогасена лихва, са недопустими, тъй като с Определение № 3103/09.03.2023 г. по описа на СГС частично е отменена Заповедта за незабавно изпълнение, като изпълнителният лист е обезсилен в тази си част. Поддържа нищожност на клаузите на т.8 и т.9 от договора като неравноправни, тъй като с тях се урежда възможност в полза на банката кредитор да изменя едностранно условията по договора. Твърди, че банката има право да определя базовия лихвен процент, въз основа на индекси, определени едностранно от банката, а не въз основа на международни референтни индекси като и др. Поддържа, че оспорените клаузи не са индивидуално уговорени между страните. Сочи, че клаузата по т.10 урежда право на банката да повишава лихвения

процент по кредита, в това число и надбавката. Твърди, че не е била предвидена възможност потребителят да се откаже от договора при увеличаване на възнаградителната лихва по кредита от банката. Заявява, че мораторната лихва надвишава значително размера на законната лихва. Поддържа, че лихвата по т.9 предвижда анатоцизъм. Твърди, че документът по чл.417 ГПК не е редовен от външна страна, тъй като не съдържа изискуемите реквизити, като липсват счетоводни записи за просрочени суми по вид и количество за периода на действие на процесния договор, а именно- от 10.01.2013 г. до 10.01.2015 г. Релевира се възражение за изтекла погасителна давност. Моли за отхвърляне на исковете и претендира присъждане на разноски.

С Определение №27859/20.01.2022г. по ч.гр.д. №1412/2022г. по описа на СРС, 165 състав, влязло в законна сила на 30.10.2023г., е спряно незабавното изпълнение на издадените заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист, на основание чл.420, ал.2, т.2 от ГПК, по които е образувано изп.д. №.. по описа на ЧСИ, рег. №..... в КЧСИ, район на действие: СГС.

С Определение №3103/09.03.2023г. по ч.гр.д. №1185/2023г. на СГС, Ч.Ж., VI-Ж състав, е отменено разпореждане за незабавно изпълнение, за сумите от 1 642,25 лв., представляваща обезщетение за забава, за периода: 15.02.2019г. - 04.01.2022г., съгласно чл.3 на Споразумение от 11.10.2018г., сумата от 583,45 лв., представляваща разсрочена непогасена лихва, за периода: 14.03.2019г.- 04.01.2022г., съгласно чл.2 на Споразумение от 11.10.2018г. и сумата от 3 985,07 лв., представляваща непогасена лихва по чл.5 на Споразумение от 11.10.2018г. и е обезсилен издадения изпълнителен лист за горните суми, по съображения за липса на право на принудително изпълнение.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства и наведените доводи от страните, както и законовите разпоредби, относими към спора, намира предявените искове за частично основателни. Съображенията за това са следните:

Приложен към исковата молба е препис на горния договор за револвиращ кредит от 10.01.2013г., ведно с 2 бр. анекси- от 08.02.2013г. и от 29.07.2013г., и Споразумение от 11.10.2018г., с погасителен план до 14.09.2028г., с което ответницата признава по основание и по размер задължения по договора от 4 000 лв.- главница и сума от 5 985,06 лв.- договорни и наказателни лихви и годишни такси за поддръжка, като се задължава да изплати разсрочено на 120 погасителни вноски задължения от 4 000 лв.- главница и от 2 000 лв.- просрочени лихви, при годишна лихва от 10,4%. Банката поема задължение, че след изплащане на дълга в срок ще опрости разликата между договорения и общия размер на дълга. Съгласно чл.6 от споразумението при липса на точно изпълнение по споразумението отпада автоматично задължението на банката да опрости разликата. Прието е, че правото на кредитодателя да ползва овърдрафт по разплащателната сметка се прекратява.

Прието по делото е заключение по съдебно- счетоводна експертиза, съгласно което в информационната система на банката са извършвани записи преди сключването на споразумението между страните и размерите на дължимите се главници и лихви. Посочени са операциите по теглене от АТМ устройства и по плащане на ПОС терминали, както и датите на погасяване на задълженията по кредита. В открито съдебно заседание се уточнява, че до датата на сключване на споразумението тегленията и плащанията по картата се записват хронологично и се отразяват като общо салдо, като по пера задълженията се разделят след сключване на споразумението.

Правните изводи на съда са следните:

По реда на чл.417 от ГПК може да се претендира издаването на заповед за незабавно изпълнение, в случаите когато вземането произтича от изрично изброени в закона документи. В хипотезата на чл.417, т.2 от ГПК като документ, въз основа на който може да се иска издаване на заповед за незабавно изпълнение е предвидено извлечението от счетоводните книги на банките. Съдът дължи извършването на проверка дали са

предвидените в чл.418, ал.2 от ГПК основания за издаване на заповед за незабавно изпълнение, а именно: налице ли е редовен от външна страна документ и удостоверява ли подлежащо на изпълнение вземане. Отразените данни в извлечението от сметката се преценяват с оглед на изискването за надлежната индивидуализация на вземането. В случая е проведено производство по реда на чл.419 от ГПК, по което въззивният съд се е произнесъл по въпроса за редовността от външна страна на представеното извлечение от счетоводните книги, като последващото му преразглеждане от исковия съд не е допустимо.

Револвиращият кредит е форма на оборотно потребителско финансиране по кредитна сметка с определен лимит, като се дължи лихва от кредитополучателя само върху използваната сума от разрешения лимит. Характерното за този кредитен инструмент е, че е обичайно не е свързан с определен вид покупка и няма предвиден краен срок за кредитополучателя, в който да погаси задължението си, освен задължението му да заплаща ежемесечно минимален процент от главницата през отчетен период. В настоящия случай следва да се приеме, че надлежно е сключен в писмена форма договор за револвиращ кредит между ищцовата банка и кредитополучателя- потребител по смисъла на ЗЗПотр., като са установени от заключението по ССЧЕ. размерите и броя на извършените плащания по банковата карта и погасяванията от ответника по нея.

Съгласно чл. 108 ЗЗД задължението се опрощава, ако кредиторът се откаже от вземането си чрез договор с длъжника. За да настъпи погасителният ефект на опрощаването, между страните следва да бъде постигнато съгласие относно конкретното задължение, определено по основание и размер, което се опрощава. Опрощаването е договор между кредитора и длъжника, с който кредиторът се отказва от вземането си. Предмет на опрощаване е вземане, като в случая е поставеното под условия- изпълнение от кредитополучателя по споразумението. По представеното споразумение от 11.10.2018г. не е налице изпълнение от кредитополучателя, поради което ищецът намира, че не е настъпило условието по чл.5 за опрощаване на задълженията по кредита от страна на банката. В същото е налице и клауза за новиране на дълга, като са уговорени размери на новото задължение, лихвени условия и погасителен план. Промяната на поетите задължения по договора, на свързаните с тяхното изпълнение модалитети, в това число и сроковете на изпълнение представлява обективна новация. Съгласно чл.107 от ЗЗД едно задължение се подновява, когато се замени с друго по съглашение с кредитора. Съглашението досежно новите елементи на сделката има характер на договор, който се счита сключен в момента, в който приемането на направеното от едната страна предложение достигне предложителя. С оглед на това отношенията между страните следва да се считат за уредени съобразно сключеното споразумение, с което се преуреждат размерите на дълга.

Съгласно чл.143 и чл.146, ал.1 от ЗЗПотр., нищожна е неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, освен при индивидуално уговаряне на договорни клаузи. Защитата при неравноправен характер на договор, сключен с потребител, е изключена за индивидуално уговорените клаузи, но се прилага за останалата част от договора, на основание чл.146, ал.3 ЗЗПотр. При потребителски договор и възражение за неравноправен характер на клаузи от същия или при служебна проверка от съда за евентуално неравноправен характер на клауза от потребителски договор доказването на обстоятелството, че клаузата е индивидуално уговорена е в тежест на доставчика на услугата - съответната банка. Само обстоятелството, че договорът е подписан, е ирелевантно за дължимата от съда защита на потребителя. В случая е сключено последващо договора за кредит споразумение между страните по кредитното правоотношение, по което не е налице изпълнение. Със сключването на споразумение между страните е извършено признание на дълга по чл.116, б. „а“ от ЗЗД от кредитополучател, независимо от неизпълнението на последния по него, с което се прекъсва теченето на погасителната давност по кредита. Признанието може и да не съдържа

изложение на фактическия състав, от който произтича задължението, но то трябва да съдържа изявление за съществуването на вземането на кредитора, каквото е налице в случая. Договорът за револиращ кредит е новиран, като е заменен с правоотношение за кредит с уговорен погасителен план и размери на лихви- 10,4 % ГЛП. Със сключването на споразумението кредитополучателят прави индивидуално договаряне по смисъла на горната разпоредба, поради което настоящият съдебен състав намира, че не може да се ползва от засилената потребителска защита. С оглед на горното в полза на банката следва да бъде присъдена претендирната главница и възнаградителна лихва. В полза на банката следва да се присъди и сумата от 583,45 лв., представляваща разсроченото задължение за непогасена лихва по револвиращия кредит. Новацията погасява старото задължение и затова претенцията за непогасената лихва извън горния размер по револвиращия кредит, съгласно чл.5 от споразумението, следва да се счита за неоснователна. В полза на ищецът следва да се присъдят и разноските за извънсъдебно уведомяване чрез ЧСИ.

За пълнота следва да се посочи, че ако се приеме, че със сключването на споразумение между страните не е налице новация, то тогава е извършено признание на дълга по чл.116, б. „а“ от ЗЗД от кредитополучател, независимо от неизпълнението на последния по него, с което се прекъсва теченето на погасителната давност по отношение по кредита. Признанието може и да не съдържа изложение на фактическия състав, от който произтича задължението, но то трябва да съдържа изявление за съществуването на вземането на кредитора, каквото е налице в случая. Акцесорните вземания за лихва се погасяват с кратката 3- годишна погасителна давност, считано от настъпване на падежа на съответната вноски, съгласно чл.111, б.„в“ от ЗЗД. При това положение непогасени по давност биха се явявали задълженията за лихви и такси за периода от 20.10.16г. до 20.12.2016г., видно от приложенията към заключението по ССЧЕ., като задълженията за лихви, начислени след датата на споразумението се явяват лишени от основание, доколкото кредитното правоотношение се урежда от сключения договор за револвиращ кредит. С оглед тълкуване клаузите на чл.2- 4 от споразумението настоящият съдебен състав намира, че е извършено новиране на кредитното правоотношение. Единствено по самостоятелно правоотношение може да бъде договорено начисляването на възнаградителна лихва върху главницата по револвиращия кредит, съгласно чл.3 от споразумението. С оглед на това не може да се приеме, че сключеното споразумение е само способ за реструктуриране на револвиращия кредит, чрез разсрочването му за облекчаване на съществуващия дълг. В случая е налице, както изменение на размера на погасителните вноски и падежите на тяхната изискуемост, така и промяна на вида на кредитното правоотношение, доколкото за револвиращият кредит не е характерен погасителен план, а крайно салдо. Налице е изменение и в основанието на поетото задължение, което е видно от счетоводното отразяване на кредита, съгласно приетото заключение по ССЧЕ. и разясненията на вещото лице в открито съдебно заседание, което налага тълкуването за извършена новация.

По разноските съдът се произнася с крайния за спора съдебен акт. Отговорността за разноски в гражданския процес се изразява в правото на страна, в чиято полза е решено делото да иска заплащане на направените от нея разноски, респ. в задължението на насрещната страна да ѝ ги заплати. В полза на ищеца следва да се присъдят разноски от общо от 354,97 лв. за исковото производство и сума от 134,27 лв. за заповедното производство, като са сторени разноски от ищеца за заплатени държавни такси, депозит за експертиза от 350 лв. и юрисконсултско възнаграждение за двете съдебни производства, като за исковото производство е определено юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв. по реда на чл.78, ал.8 от ГПК, вр. чл.37 от ЗЗП, вр. чл.25, ал.1 от Наредба за заплащането на правната помощ, приета с ПМС №4/06.01.2006г. В полза на ответника, с

оглед изхода на спора, следва да се присъдят разноски от 760,40 лв., представляващ съотв. част от заплатено адвокатско възнаграждение от 1500 лв. по представен договор за правна защита и съдействие.

Така мотивиран, съдът

Р Е Ш И:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на ответника В. С. Р., ЕГН:*****, че в полза на ищеца „.....“, ЕИК:....., със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изпълнителни директори, съществува вземане за следните суми: сума от 3 866,68 /три хиляди осемстотин шестдесет и шест лева и шестдесет и осем стотинки/ лв., представляващо задължение за главница, произтичащо от Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка №.....-г., сключен между страните, ведно със законната лихва върху главницата от датата на съдебното сезиране- 12.01.2022г. до окончателното изплащане на задължението, сума от 970,62 /деветстотин и седемдесет лева и шестдесет и две стотинки/ лв., представляваща възнаградителна лихва, за периода: 14.03.2019г.- 04.01.2022г., сума от 583,45 /петстотин осемдесет и три лева и четиридесет и пет стотинки/ лв., представляваща разсрочена непогасена лихва, за периода: 14.03.2019г.- 04.01.2022г., съгласно чл.2 на Споразумение от 11.10.2018г. и сума от 60 /шестдесет/ лв., представляваща разноски за връчване на покана за предсрочна изискуемост, за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение по реда на чл.417 от ГПК по ч.гр.д. №1412/2022г. по описа на СРС, 165 състав.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „.....“, ЕИК:....., със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изпълнителни директори, срещу В. С. Р., ЕГН:*****, установителни искове за признаване дължимостта на следните суми: сума от 1 642,25 /хиляда шестстотин четиридесет и два лева и двадесет и пет стотинки/ лв., представляваща обезщетение за забава, за периода: 15.02.2019г.- 04.01.2022г., съгласно чл.3 на Споразумение от 11.10.2018г., сума от 3 985,07 /три хиляди деветстотин осемдесет и пет лева и седем стотинки/ лв., представляваща непогасена лихва по чл.5 на Споразумение от 11.10.2018г. и сума от 7,52 /седем лева и петдесет и две стотинки/ лв., представляваща обезщетение за забава по чл.86, ал.1 от ЗЗД, за периода: 09.12.2021г.- 19.12.2021г., за които суми е издадена заповед за незабавно изпълнение по реда на чл.417 от ГПК по ч.гр.д. №1412/2022г. по описа на СРС, 165 състав, като неоснователни.

ОСЪЖДА В. С. Р., ЕГН:*****, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, да заплати на „.....“, ЕИК:....., със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изпълнителни директори, сума в размер общо на 354,97 /триста петдесет и четири лева и деветдесет и седем стотинки/ лв., представляваща съдебно- деловодни разноски в исковото производство.

ОСЪЖДА В. С. Р., ЕГН:*****, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, да заплати на „.....“, ЕИК:....., със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изпълнителни директори, сума в размер общо на 134,27 /сто тридесет и четири лева и двадесет и седем стотинки/ лв., представляваща съдебно- деловодни разноски в заповедното производство.

ОСЪЖДА „.....“, ЕИК:....., със седалище и адрес на управление: гр....., представлявано от- Изпълнителни директори, на основание чл.78, ал.3 от ГПК, да заплати на В. С. Р., ЕГН:*****, сума в размер на 760,40 /седемстотин и шестдесет лева и четиридесет стотинки/ лв., представляваща сторени деловодни разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред СГС в двуседмичен срок от връчването му на

страните.

Да се връчат преписи на страните, чрез процесуалните им представители.

Районен съдия:

Съдия при Софийски районен съд: _____